

Wśród uczestników spotkań i seminariów upowszechniano ankiety do rejestrowania działań dostosowawczych do minimalnych wymagań bhp przy użytkowaniu maszyn. Część pracodawców poinformowała jednostki PIP o podjętych działaniach. Z informacji tych wynikało, że przedsięwzięcia dostosowawcze dotyczyły głównie układów sterowania oraz instalacji prawidłowych osłon i urządzeń ochronnych.

W następnych latach PIP będzie kontynuować:

- działania promocyjne (we współpracy ze wszystkimi partnerami społecznymi oraz instytucjami zainteresowanymi powyższą problematyką) w celu przybliżenia zagadnienia „minimalnych wymagań” jak najszerszej grupie pracodawców,
- fachowe poradnictwo w zakresie skutecznego ograniczania poziomu ryzyka zawodowego przy użytkowaniu maszyn podczas pracy.

8. Popularyzacja zagadnień ochrony pracy

A. Działalność wydawnicza

Państwowa Inspekcja Pracy, popularyzując wiedzę z zakresu ochrony pracy i upowszechniając przykłady *dobrych praktyk* przygotowuje i publikuje wydawnictwa skierowane zarówno do pracowników, pracodawców, kadry zarządzającej, jak i do partnerów społecznych oraz rolników. **W 2008 roku wydano 40 pozycji – ulotek, broszur, plakatów – w łącznym nakładzie 445 tys.** (w poprzednim roku: 313,4 tys.) egzemplarzy. Pod względem liczby tytułów jest to wynik podobny do ubiegłorocznego, a pod względem nakładu wyższy o 41%. Na szczególną uwagę zasługują pakiet pięciu wydawnictw z cyklu „Mniej dźwigaj” przygotowany w związku z europejską kampanią informacyjno-kontrolną. Wydawnictwa te ukazały się nakładem partnerów zagranicznych w 25 wersjach krajowych – w kilkunastu językach europejskich.

Publikacje PIP rozpowszechniane są nieodpłatnie. Udostępnianiem ich zajmują się okręgowe inspektoraty pracy. Wydawnictwa trafiły do rąk odbiorców – uczestników programów prewencyjnych, szkoleń, kontrolowanych pracodawców, osób zainteresowanych poradnictwem ze strony inspekcji, rolników indywidualnych i ich rodzin. **Część nakładu przekazana została bezpośrednio partnerom społecznym: związkowcom i organizacjom pracodawców.** Wszystkie publikacje Państwowej Inspekcji Pracy umieszczane są w pełnej wersji na stronie internetowej www.pip.gov.pl, jako pliki gotowe do pobrania.

Kontynuowano wydawanie publikacji wewnętrznych skierowanych głównie do kadry inspek-

torskiej: miesięcznika „Inspektor Pracy” w nakładzie 2 900 egz. oraz wychodzących kwartalnie „Zeszytów Inspektora Pracy”, zawierających przepisy prawa pracy, ich omówienia i materiały metodyczne pomocne w pracy inspektora.

Od 1999 roku funkcjonuje **strona internetowa www.pip.gov.pl** (również w wersji angielskiej). Znaleźć na niej można m.in. bieżące informacje o działalności urzędu, w tym informacje o konkursach i programach prewencyjnych, pełne teksty wydawnictw PIP, odpowiedzi na najczęściej powtarzające się pytania kierowane do inspekcji, a także informacje o kontrolach przynoszących wymierne efekty. Pod koniec 2008 roku polska wersja strony zawierała ponad tysiąc dostępnych podstron i blisko 400 plików do pobrania w formacie pdf. W 2008 roku odnotowano 1,7 mln wejść na ww. stronę, co oznacza stałą tendencję wzrostową. Oprócz strony głównej, dostępne są także strony okręgowych inspektoratów pracy. Średnio odnotowujemy rocznie kilkadziesiąt tysięcy wejść na każdą z nich. Internauci poszukują aktualnych informacji o działalności PIP w danym regionie. Państwowa Inspekcja Pracy, zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej, prowadzi również elektroniczny Biuletyn Informacji Publicznej.

B. Organizacja konkursów

Celem organizacji konkursów jest popularyzowanie wiedzy na temat bezpieczeństwa i prawa pracy, a także wskazywanie prawidłowych i najlepszych wzorców jej zastosowania.

Organizację każdego konkursu poprzedzają działania promocyjne podejmowane wspólnie z partnerami społecznymi i instytucjonalnymi oraz za pośrednictwem środków masowego przekazu. Liczba konkursów i ich uczestników wzrasta z roku na rok. W roku 2008 zorganizowano **162 konkursy, w tym 6 ogólnopolskich.** Wśród inicjatyw ogólnopolskich wiodącą pozycję ma **konkurs „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”.** Jego celem jest wskazanie najlepszych polskich przedsiębiorstw, które mogą być stawiane za przykład do naśladowania w kwestiach bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników. Przedsiębiorstwa te wyróżniają się troską o ograniczanie zagrożeń, traktując sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy jako jeden z obszarów objętych systemem zarządzania firmą, konsekwentnie współdziałając z pracownikami na rzecz podnoszenia standardów ochrony pracy. W 2008 roku chęć udziału w tym konkursie wyraziło 249 pracodawców. Do centralnego etapu okręgowi inspektorzy pracy wytypowali 40 firm. Spośród nich eksperci z Państwowej Inspekcji Pracy oraz przedstawiciele najważniejszych stowarzyszeń branżowych, takich jak Business Centre Club, Konfederacja Pracodaw-

ców Polskich, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” i Związek Rzemiosła Polskiego wybrali najlepsze.

Dnia 25 listopada na uroczystej gali w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II w Warszawie, dziewięciu pracodawców uhonorowanych zostało statuetką MECUM TUTISSIMUS IBIS, a trzech pracodawców otrzymało wyróżnienia. Laureaci konkursu wpisani zostali na **Złotą Listę Pracodawców**.

Pozostałe konkursy ogólnopolskie to „Konkurs wiedzy o zasadach bhp dla młodzieży z zakładów rzemieślniczych” – współorganizowany ze Związkiem Rzemiosła Polskiego oraz Ministerstwem Edukacji Narodowej; „Bezpieczna Budowa”; konkurs o tytuł „Najaktywniejszego zakładowego społecznego inspektora pracy”; „Bezpieczna Piekarnia” – współorganizowany w ramach Międzynarodowych Targów Chleba w Jaworze oraz konkurs „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” – współorganizowany razem z KRUS, ANR i innymi partnerami.

Ilustracja 4. Laureaci konkursu „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej” w 2008 roku

C. Udział w targach

W 2008 roku zorganizowano 233 stoiska informacyjne poza siedzibami okręgowych inspektoratów pracy, w tym stoiska informacyjne podczas targów i wystaw branżowych. Do największych targów, w których brała udział Państwowa Inspekcja Pracy należały m.in. Międzynarodowe Targi Budownictwa BUDMA, Targi SAWO, Targi POLAGRA-PREMIERY oraz Targi POLAGRA-FARM. Targi były doskonałą okazją do podsumowania konkursów i wręczenia nagród. Na targach POLAGRA-PREMIERY odbył się finał konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”. W trakcie targów pracownicy inspekcji prowadzili tematyczne seminaria, konferencje i odczyty, udzielali porad prawnych i udostępniali specjalistyczne publikacje.

D. Szkolenia dla partnerów społecznych

Wzorem lat poprzednich, działalność edukacyjna adresowana do związków zawodowych oraz przedstawicieli organizacji pracodawców realizowana była

Ilustracja 5. Targi POLAGRA 2008 – stoisko PIP

na szczeblu centralnym i regionalnym. **Centralnie zorganizowano 5 szkoleń dla 150 działaczy i ekspertów związkowych** – przedstawicieli NSZZ Solidarność, OPZZ oraz Forum Związków Zawodowych.

Na szczeblu regionalnym odbyło się 286 spotkań, w których uczestniczyło 8 645 związkowców,

w tym 2 934 społecznych inspektorów pracy. Tradycyjnie już, najliczniej uczestniczyli w szkoleniach przedstawiciele największych central związkowych. W 2008 roku 91% uczestników ww. szkoleń było członkami NSZZ Solidarność, OPZZ (m.in. Związku Nauczycielstwa Polskiego, Związku Zawodowego Budowlani, Związku Zawodowego Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej) oraz Forum Związków Zawodowych (m.in. Związku Zawodowego Inżynierów i Techników, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, NSZZ Pracowników Policji).

Odbyły się również szkolenia dla organizacji pracodawców. **W 106 spotkaniach udział wzięło 3 175 przedstawicieli organizacji pracodawców.** We współpracy z instytucjami samorządowymi i terytorialnymi strukturami administracji rządowej zorganizowano **szkolenia m.in. dla pracowników administracji, studentów, pracowników służb bhp.** W 127 spotkaniach udział wzięło 4 733 osoby.

Podczas szkoleń dużo uwagi poświęcono przestrzeganiu przepisów prawa pracy w świetle kontroli PIP; omawiano problemy związane z wypłacaniem wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych, a także z czasem pracy – zasadami jego rozliczania. Uczestników szkoleń interesowały także najnowsze rozwiązania prawne w zakresie bhp oraz problematyka minimalnych wymagań w odniesieniu do maszyn i urządzeń technicznych. Niezmiernie dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia dotyczące uprawnień i obowiązków sip oraz ćwiczenia dotyczące prawidłowego formułowania wniosków i zaleceń. Podczas szkoleń wykorzystywano pomoce dydaktyczne zapewnione przez PIP, np. materiały multimedialne, wydawnictwa (poradniki, broszury, ulotki).

9. Kampania informacyjno-kontrolna EURO 2012 – bezpieczeństwo przy realizacji inwestycji związanych z przygotowaniem do Mistrzostw Europy w piłce nożnej

W związku z realizacją inwestycji przygotowanych na Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej EURO w 2012, Państwowa Inspekcja Pracy opracowała **program prewencyjno-kontrolny pn. „Bezpieczne budowanie”**, skierowany do inwestorów, projek-

tantów i przedsiębiorców, którzy już są lub będą zaangażowani w realizację inwestycji wymienionych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z 12.10.2007 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć EURO 2012*, a także mniejszych inwestycji lokalnych związanych z organizacją Mistrzostw. W celu zapewnienia sprawnego realizowania programu, w każdym okręgowym inspektoracie pracy zostali wyznaczeni do tych zadań specjalnie przygotowani i przeszkoleni inspektorzy pracy.

W 2008 roku szczególny nacisk położono na działania informacyjno-szkoleniowe. Inspektorzy nawiązali **współpracę z władzami miast, w których mają być realizowane inwestycje** oraz zaoferowali inwestorom wsparcie w zakresie poradnictwa prawnego i doradztwa w sferze bezpieczeństwa pracy. W Warszawie, Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach i Krakowie organizowano **cykliczne spotkania z inwestorami, projektantami i rzeczoznawcami ds. bhp.** Nawiązano także ścisłą współpracę z organami administracji i nadzoru budowlanego, w celu zapewnienia szybkiej wymiany niezbędnych informacji. Ponadto tam, gdzie rozpoczęte już zostały inwestycje związane z EURO 2012, inspektorzy prowadzili działania kontrolne. Dotyczyły one głównie budowy stadionów w Warszawie, Poznaniu i Krakowie. Inspektorzy pracy (zgodnie z założeniami kampanii) wykonywali czynności kontrolne po uprzednim poinformowaniu inwestora lub kierownika budowy o terminie kontroli i omówieniu wymagań, które będą podczas niej egzekwowane. Pomimo to, na budowach w Poznaniu i Warszawie stwierdzono wykonywanie prac bez zabezpieczenia pracowników przed upadkiem z wysokości, brak zabezpieczenia i oznakowania miejsc niebezpiecznych, brak zaplecza higienicznosanitarnego, brak kwalifikacji do obsługi maszyn i urządzeń budowlanych, szkoleń z zakresu bhp oraz instrukcji bezpiecznego wykonywania robót.

Nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte. Ponadto należy podkreślić, że inwestorzy, zarówno w Poznaniu, jak i w Warszawie wyodrębnili stanowisko koordynatora ds. bhp, powierzając te zadania firmom zewnętrznym i przeznaczając na poprawę warunków pracy dodatkowe środki finansowe.

Dotychczasowe doświadczenia pozwalają pozytywnie ocenić przebieg i efekty programu, który będzie kontynuowany w następnych latach, tj. 2009–2012.